

S İ R K Ü L E R R A P O R	
Tarih:	12.03.2023
Sayı:	2023/26
Konu:	7440 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına ilişkin Kanun

Özet: 09.03.2022 tarihli 7440 Sayılı "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun" 12 Mart 2023 tarihli ve 32130 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

7440 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına ilişkin Kanun ile:

Kesinleşmiş alacakların yeniden yapılandırılmasına, İhtilafı alacakların tasfiyesine, Matrah artırımına, Kayıt ve muhasebe düzeltmelerine, Devir yoluyla birleşmelerde, devrolan kurumun devir öncesinde iştirak alımına ilişkin finansman giderlerinin devralan şirkette gider olarak dikkate alınabilmesine, Genç girişimcilere sağlanan kazanç istisnası tutarının gelir vergisi tarifesinin ikinci gelir diliminde yer alan tutar olarak değiştirilmesine, Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri ile Teknoloji Geliştirme Bölgesi dışında teşvik kapsamında çalışılabilecek süreye ilişkin Cumhurbaşkanının sahip olduğu %75'e kadar artırma yetkisinin %100'e çıkartılmasına, Depremler nedeniyle mücbir sebep ilan edilen yerlerdeki mükellefler için yapılan diğer düzenlemelere, Deprem nedeniyle getirilen yeni ek vergiye, ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

7440 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına ilişkin Kanunda dikkat edilmesi gereken noktalar;

- Kar Payı Ödemeleri ilk defa matrah artırımına kapsamına alınmıştır.
- Vergi incelemeleri ve takdir işlemlerinin Kanunun yayımını izleyen 7 iş günü içinde sonuçlandırılmaması hâlinde bu işlemlere devam edilmeyecektir.
- Önceki yapılandırma kanunlarında daha önce tevkif yoluyla ödemiş oldukları vergiler, hesaplanan vergilerden mahsup edilemeyeceğine dair hüküm var iken, bu kanun da bu ibareye yer verilmemiştir. Yani artırılan matrahlar üzerinden hesaplanan vergilerden mahsup edebileceklerdir.
- İşletmede mevcut olduğu hâlde kayıtlarda yer almayan emtia üzerinden ödenen KDV genel esaslara göre indirilecek; ancak iadeye konu edilmeyecektir.
- Matrah ve vergi artırımına ilişkin verilecek beyannameler için 1.000 TL damga vergisi getirilmiştir.
- Yapılandırmaya konu olacak alacaklar esas itibarıyla 31/12/2022 tarihi dikkate alınarak belirlenmiştir. Bu Kanuna eklenen geçici 1 inci madde ile 2022 yılı matrah ve vergi artırımına kapsamına alınmıştır. Buna göre 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yılları vergi ve matrah artırımına kapsamındadır.

Matrah ve vergi artırım

MADDE 5-

(1) Mükellefler, bu fıkrada belirtilen şartlar dâhilinde gelir ve kurumlar vergisi matrahlarını artırarak bu maddede belirtilen süre ve şekilde ödemeleri hâlinde, kendileri hakkında artırımda bulunulan yıllar için yıllık gelir ve kurumlar vergisi incelemesi ve bu yıllara ilişkin olarak bu vergi türleri için daha sonra başka bir tarhiyat yapılmaz.

- Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri vermiş oldukları yıllık beyannamelerinde (ihtirazi kayıtla verilenler dâhil) vergiye esas alınan matrahlarını, bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan sürede, 2018 takvim yılı için %35, 2019 takvim yılı için %30, 2020 takvim yılı için %25, 2021 takvim yılı için %20 oranından az olmamak üzere artırırlar.
- Kurumlar vergisi mükelleflerinin artırımda bulunmak istedikleri yıl ile ilgili olarak vermiş oldukları beyannamelerinde, zarar beyan edilmiş olması veya indirim ve istisnalar nedeniyle matrah oluşmaması ya da hiç beyanname verilmemiş (ilgili yıllarda faaliyette bulunmuş veya kazanç elde etmiş olup da bu faaliyetlerini ve kazançlarını vergi dairesinin bilgisi dışında bırakanlar dâhil) olması hâlinde, vergilendirmeye esas alınacak matrahlar ile bu fıkranın (a) bendine göre artırdıkları matrahlar, 2018 takvim yılı için 200.000 Türk lirasından, 2019 takvim yılı için 215.000 Türk lirasından, 2020 takvim yılı için 230.000 Türk lirasından, 2021 takvim yılı için 260.000 Türk lirasından az olamaz.

Kurumlar Vergisi Matrah Artırımı ve Vergi Oranları ile Asgari Artırım Tutarı		
Beyannameye İlişkin Yıl	Matrah Artırım Oranı	Asgari Artırım Tutarı
2018	35%	200.000
2019	30%	215.000
2020	25%	230.000
2021	20%	260.000
2022	25%	500.000

Gelir Vergisi Matrah Artırımı ve Vergi Oranları ile Asgari Artırım Tutarı		
Yıl	Matrah artırım oranları	Asgari artırım tutarı (TL)
		Bilanço esaslı ve serbest meslek kazancı
2018	35%	94.000
2019	30%	99.600
2020	25%	105.800
2021	20%	112.400
2022	25%	200.000

- Bu fıkra hükmüne göre artırılan matrahlar, %20 oranında vergilendirilir ve üzerinden ayrıca herhangi bir vergi alınmaz. Ancak, gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, artırımda bulunmak istedikleri yıla ait yıllık beyannamelerini kanuni sürelerinde vermiş, bu vergi türlerinden tahakkuk eden vergiler ile ilgili beyannameler üzerinden tahakkuk eden damga vergisini süresinde ödemiş ve bu vergi türleri için bu Kanunun 2 nci ve 3 üncü maddesi hükümlerinden yararlanmamış olmaları şartıyla bu fıkra hükmüne göre artırılan matrahları %15 oranında vergilendirilir. İstisna, indirim ve mahsuplar nedeniyle bu beyannameler üzerinden ödenmesi gereken verginin bulunmaması hâlinde de bu hüküm uygulanır.

- Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin matrah artırımında buldukları yıllara ait zararların %50'si, 2022 ve izleyen yıllar kârlarından mahsup edilmez. Matrah artırımından önce 2022 yılı kurumlar vergisi beyannamesini vermiş ve matrah artırımında buldukları yıllara ait zararların tamamını indirim konusu yapmış olanlar, bu beyannamelerini, matrah artırımı yapılması için öngörülen başvuru süresi içinde düzeltmeleri hâlinde vergi cezası kesilmez, gecikme faizi hesaplanmaz. Bu şekilde yapılan düzeltmeler üzerine tahakkuk eden vergiler, beyannamenin verildiği tarihten itibaren bir ay içinde ödenir. Bu bent kapsamında yıllık kurumlar vergisi ile ilgili yapılan düzeltme nedeniyle 2022 yılına ilişkin geçici vergi beyannamelerinde düzeltme yapılmaz.
- İstisna ve indirimler nedeniyle gelecek yıllarda matrahtan indirim konusu yapılabilecek tutarlar ile geçmiş yıl zararları bu fıkra hükmüne göre artırılan matrahlardan indirilemez.

(2) Mükellefler, bu fıkrafta belirtilen şartlar dâhilinde gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisini artırarak bu maddede belirtilen süre ve şekilde ödemeleri hâlinde, kendileri nezdinde söz konusu vergiyi ödemeyi kabul ettikleri yıllara ait vergilendirme dönemleri ile ilgili olarak artırıma konu ödemeler nedeniyle gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisi incelemesi ve tarhiyatı yapılmaz.

- 193 sayılı Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi uyarınca hizmet erbabına ödenen ücretlerden vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanlar, her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verdikleri (ihtirazi kayıtlarla verilenler dâhil) muhtasar beyannamelerinde yer alan ücret ödemelerine ilişkin gayrisafi tutarların yıllık toplamı üzerinden 2018 yılı için %6, 2019 yılı için %5, 2020 yılı için %4 ve 2021 yılı için %3 oranından az olmamak üzere hesaplanacak gelir vergisini bu Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan sürede artırırlar.

Katma Değer Vergisi Artırımı	
Yıl	Oran
2018	3%
2019	3%
2020	2,50%
2021	2%
2022	2%

- 193 sayılı Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (2), (3), (5), (6), (11) ve (13) numaralı bentleri ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri ve ikinci fıkrası ile 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve üçüncü fıkrası uyarınca vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanlar, ilgili yıl içinde verdikleri (ihtirazi kayıtlarla verilenler dâhil) muhtasar beyannamelerinde (ilgili yıl içinde verilen muhtasar beyannamelerde beyan edilen tutarlar bir yıla iblağ edilmeksizin) yer alan söz konusu ödemelerine ilişkin gayrisafi tutarların yıllık toplamı üzerinden;
- 193 sayılı Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (2), (5) ve (6) numaralı bentleri, 5520 sayılı Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ve ikinci fıkrası ile 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan ödemeler için ayrı ayrı olmak üzere 2018 yılı için %6, 2019 yılı için %5, 2020 yılı için %4 ve 2021 yılı için %3 oranından az olmamak üzere hesaplanacak vergiyi,

- 2) 193 sayılı Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi ile 5520 sayılı Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bentlerinde yer alan ödemeler için ayrı ayrı olmak üzere 2018 ila 2021 yılları için her bir yıl itibarıyla %1, 193 sayılı Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (11) ve (13) numaralı bentlerinde yer alan ödemeler için ayrı ayrı olmak üzere ilgili yıllarda geçerli olan tevkifat oranının %25'i oranında hesaplanan vergiyi,

bu Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan sürede artırırlar.

(3) Mükellefler, bu fıkra da belirtilen şartlar dâhilinde katma değer vergisini artırarak bu maddede belirtilen süre ve şekilde ödemeleri hâlinde, kendileri nezdinde söz konusu vergiyi ödemeyi kabul ettikleri yıllara ait vergilendirme dönemleri ile ilgili olarak katma değer vergisi incelemesi ve tarhiyatı yapılmaz.

- Katma değer vergisi mükellefleri, her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verdikleri beyannamelerindeki (ihtirazi kayıtla verilenler dâhil) hesaplanan katma değer vergisinin yıllık toplamı üzerinden 2018 yılı için %3, 2019 yılı için %3, 2020 yılı için %2,5 ve 2021 yılı için %2 oranından az olmamak üzere belirlenecek katma değer vergisini, vergi artırımı olarak bu Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan sürede beyan ederler. 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 11 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendi ve geçici 17 nci maddesine göre tecil-terkin uygulamasından faydalanan mükellefler için artırıma esas tutarın belirlenmesinde, tecil edilen vergiler hesaplanan vergiden düşülür.

Yıl	Ücret, Serbest Meslek, Kira ve Kar Payı Ödemelerinde Artırım Oranı	Yıllara yaygın inşaat işleri istihkaklarında Artırım Oranı
2018	6	1
2019	5	1
2020	4	1
2021	3	1
2022	2	1

- Bir aylık vergilendirme dönemine tabi olan katma değer vergisi mükelleflerince, artırımda bulunulmak istenilen yıl içindeki vergilendirme dönemleri ile ilgili olarak;

Verilmesi gereken katma değer vergisi beyannamelerinden, en az üç döneme ait beyannamenin verilmiş olması hâlinde, bu yıla ait dönemlerden verilmiş olan beyannamelerdeki hesaplanan katma değer vergisi tutarlarının ortalaması bir yıla iblağ edilerek, artırıma esas olmak üzere yıllık hesaplanan katma değer vergisi tutarı bulunur ve bu tutar üzerinden bu fıkranın (a) bendinde belirtilen oranlara göre artırım tutarı hesaplanır.

İlgili takvim yılı içindeki işlemlerin tamamının istisnalar kapsamındaki teslim ve hizmetlerden oluşması, tecil-terkin uygulaması kapsamındaki teslimlerden oluşması veya diğer nedenlerle takvim yılının bütün dönemlerinde hesaplanan katma değer vergisi bulunmaması hâlinde, ilgili yıl için gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımında bulunulmuş olması şartıyla artırılan matrah üzerinden %18 oranında katma değer vergisi artırımında bulunmak suretiyle bu fıkradan yararlanır. Şu kadar ki, ilgili takvim yılı içinde bu alt bentte belirtilen durumların yanı sıra vergiye tabi diğer işlemlerin de mevcudiyeti nedeniyle hesaplanan vergisi çıkan mükellefler ile yıl içinde beyannamelerinin tamamını vermekle birlikte beyannamelerinin bazılarında hesaplanan katma değer vergisi bulunmayan mükelleflerin bu fıkra hükmüne göre ödemeleri gereken katma değer vergisi tutarı, yukarıda belirtildiği şekilde hesaplanacak %18 oranındaki katma değer vergisi tutarından aşağı olmamak kaydıyla, hesaplanan katma değer vergisi bulunan beyannamelerdeki vergiler toplamına bu fıkranın (a) bendinde belirtilen oranlar uygulanmak suretiyle hesaplanır. Bu kapsama giren mükellefler, gelir veya kurumlar vergisi için matrah artırımında bulunmamaları hâlinde bu fıkra hükmünden yararlanamaz.

(21) 06/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca 213 sayılı Kanunun 15 inci maddesi kapsamında mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde;

a) Depremden, kendisi, eşi, çocuğu veya anne ve babası etkilenen hizmet erbabına, işverenler tarafından 6/2/2023 ila 31/7/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) mevcut ücret, prim, ikramiye gibi ödemelerine ilave olarak yapılan aynı yardımlar ile toplam tutarı 50.000 Türk lirasını geçmeyen nakdi yardımlar 5510 sayılı Kanuna göre prime esas kazançta dâhil edilmez, bu yardımlar üzerinden 193 sayılı Kanun uyarınca gelir vergisi ve 1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu uyarınca damga vergisi alınmaz.

b) 6/2/2023 tarihi itibarıyla yerleşim yeri bulunan gerçek kişilerin, ikamet etmeleri amacıyla bedelsiz kullanımına bırakılan konutlara ilişkin olarak 2023 yılı gelirlerine uygulanmak üzere 193 sayılı Kanunun 73 üncü maddesinde belirtilen emsal kira bedeli esası uygulanmaz.

c) Depremlerde veya bu depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak daha sonraki tarihlerde vefat edenlerin mirasçılarına, tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile sigorta ve emeklilik şirketleri tarafından ve bireysel emeklilik sisteminden, 6/2/2023 tarihinden itibaren yapılan ve 193 sayılı Kanunun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının (15) ve (16) numaralı bentlerinde sayılan menkul sermaye iradı kapsamındaki ödemeler üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılmaz.

ç) Depremlerde veya bu depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak daha sonraki tarihlerde vefat edenlerin mirasçılarına veraset yoluyla intikal eden mallar ile vefat eden hizmet erbabının eş, çocuk, anne ve babasına işverenler tarafından 6/2/2023 ila 31/7/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) yapılan yardımlar veraset ve intikal vergisinden müstesnadır. Bu intikaller nedeniyle veraset ve intikal vergisi beyannamesi verilmez, ilişik kesme belgesi aranmaz.

[7440 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun](#)

Saygılarımızla,